

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΤΟΜΟΣ Στ'.
ΑΡΙΘΜ. 5 (125).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἐτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἑξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Στ'.
τῇ 1/13. Ἰουνίου 1890.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΧΛΕΙΜΑΝ.

διὰ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτοῦ ἐν Τροίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι πλείστου ἄξιος γενόμενος τῇ ἐπιστήμῃ τῆς ἀρχαιολογίας Ἑρρίκος Σχλείμαν, ἐγεννήθη τῇ 6. ἰανουαρίου 1822 ἐν Neu-Buckow τοῦ Μεκλεμβούργου-Σχβέριν ἐκ πατρὸς ἱερέως, ἐφοίτησεν ἀπὸ τοῦ 1834 μέχρι 1836 εἰς τὴν τεχνολογικὴν σχολὴν (Realschule) τοῦ Neustrelitz καὶ εἶτα ὑπηρετήσεν ἐν τινι παντοπωλείῳ ἐν Fürstenberg ὑπὲρ τὰ πέντε ἔτη μέχρις οὗ ἡμέραν τινα ἐπιχειρήσας νὰ ἀρῇ βαρὺ τι βυτίον ἐβλάβη εἰς τὸ στήθος καὶ ἐγένετο ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν. Ἐντεῦθεν μετέβη εἰς Ἀμβούργον, ἔνθα κατάρθωσε νὰ προσληφθῇ ὡς ναυτόπαιδον (μυρτσος) ἐν τινι πλοίῳ, ὅπερ ἡτοιμάζετο ν' ἀποπλεύσῃ εἰς La Guaira τῆς Βενεζουέλης, τὸ ὅποιον ὁμως τῇ 12. δεκεμβρίου 1841 ἐξώκειλεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου Texel. Ἐντελῶς ἄπορος καὶ νοσῶν ὁ τέως ναυτόπαις μετεφέρθη εἰς τι νοσοκομεῖον τοῦ Ἀμβούργου ἔνθα ἀνέλαβε τὴν ὑγίαν του. Μετὰ τοῦτο ἔλαβε θέσιν ἐν τῷ ἐμπορικῷ οἴκῳ F.C. Quien ὡς ὑπηρέτης. Δι' ἀκαμάτου ἐπιμελείας καὶ

εἰς μεγίστας στερήσεις ὑποβαλλόμενος κατάρθωσε νὰ ἐκμάθῃ τὴν ἀγγλικήν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ὀλλανδικήν, τὴν ἰσπανικὴν, τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν πορτογαλικὴν γλῶσσαν, καὶ μετὰ δύο ἔτη ἔλαβε θέσιν ὡς ἀνταποκριτῆς καὶ καταστιχάριος ἐν τῷ ἐμπορικῷ οἴκῳ B. H. Schröder & Comp. ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Ἀφοῦ ἐξέμαθεν εἰσέτι καὶ τὴν ῥωσικὴν γλῶσσαν, ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν προῖσταμένων του ὡς πράκτωρ εἰς Πετρούπολιν, ἔνθα ἐν τῇ ιδιότητι ταύτῃ διετέλεσεν ἐργαζόμενος ἐπὶ ἑνδεκα ἔτη, καὶ ἐνεγράφη πρὸς τοῦτοις τῇ 1847 εἰς τὸ σωματεῖον ὡς μεγαλέμπορος. Ἀφοῦ ἐν ἔτει 1856 προσεκτήσατο καὶ τὴν γνώσιν τῆς νέας ἑλληνικῆς γλῶσσης, ἤρchiσε τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καὶ εἶτα περιηγήθη κατὰ τὸ 1858—59 τὴν Σουηδίαν, Δανίαν, Γερμανίαν, Ἰταλίαν, Αἴγυπτον, Συρίαν καὶ τέλος τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ δραστηριότητος αὐτοῦ κατὰ τὸ ἐμπορικόν του στάδιον κτησάμενος μεγάλην περιουσίαν, ἀπεσύρθη ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου περὶ τὰ τέλη τοῦ 1853,

HEINRICH SCHLIEMANN.

καὶ ἀφωσιώθη ἔκτοτε εἰς τὴν ἀνέκαθεν προσφιλή αὐτῷ σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας.

Ἐκ τοῦ ἐν ἔτει 1864 ἐπιχειρηθέντος μακροτάτου ταξιδίου, καθ' ὃ ἐπεσκέφθη τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, ἐπανακάμψας ὁ Σχλείμαν εἰς Ἑλλάδα, ἐπεσκέφθη τῷ 1868 τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν Ἰθάκην, εἶτα δὲ τὰ διάφορα μέρη τῆς Πελοποννήσου, καὶ τέλος ἐτράπη πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀπὸ τῆς τρυφερωτάτης αὐτοῦ ἡλικίας ἐμπορούμενος ἀπείρου ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τοὺς ὁμηρικὸς ἥρωας, ἐπεχείρησεν ἤδη μετ' ἀκατασχέτου ζήλου τὴν ἐξερεύνησιν καὶ ἀνακάλυψιν τῆς παλαίστρας τῶν ἡρωϊκῶν τῶν κατορθωμάτων καὶ τὴν ἐξόρυξιν ἀρχαίων μνημείων ἐκ τῆς ἐποχῆς τῶν. Συνοδευόμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς Ἑλληνίδος συζύγου του, ἣτις εἶνε καὶ ἡ παντοτεινὴ συνεργάτις του, ἐπεχείρησε τῷ 1870 ἰδίαις δαπάναις δι' ἑκατὸν πεντήκοντα ἐργατῶν κατὰ μέσον ὅρον τὰς περὶ τὸ ἀρχαῖον Ἴλιον (ἐν τῷ νῦν καλουμένῳ Χισσαρλίκ) ἀνασκαφάς, δι' ὧν ἀνεκάλυψε μέχρι τοῦ 1882 τὰ εῤεῖπια ἐξ πόλεων ἀρχαιοτέρων τοῦ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἑλληνικοῦ ἀποικισμοῦ. Τὴν δευτέραν ἐκ τῶν πόλεων τούτων, ἣτις φαίνεται καταστραφεῖσα ὑπὸ φοβερᾶς τινος πυρκαϊᾶς, ἀνεγνώρισεν ὁ Σχλείμαν ὡς τὴν ὁμηρικὴν Τροίαν. Τοὺς ἐνταῦθα συλλεγέντας ἀφθόγους ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς ἐδώρησεν ὁ Σχλείμαν εἰς τὸ γερμανικὸν κράτος, ἥδη δὲ ἀπόκεινται οἱ θησαυροὶ οὗτοι ἐν τῷ ἐθνολογικῷ μουσεῖῳ τοῦ Βερολίνου ὡς ἰδιαίτερον τμήμα, φέρον τὸ ὄνομα «Schliemann-Museum» (Μουσεῖον τοῦ Σχλείμαν).

Ἐτι λαμπροτέρα ἦτο ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐν ἔτει 1876 ὑπὸ τοῦ Σχλείμαν γενομένων ἀνασκαφῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Μυκηναίων, ἐνθα ἀνεκάλυψε τοὺς παναρχαίους

βασιλικοὺς τάφους, οἵτινες ἐδεικνύοντο τῷ Πausanias (II, 16) ὡς οἱ τάφοι τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταμνήστρας φονευθέντων ἐταίρων του. Τὰ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις ἀνευρεθέντα ὑπὸ τοῦ Σχλείμαν ἀντικείμενα ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ, (οἷον διαδήματα, στρεπτοί, ψέλλια, δακτύλιοι κτλ.) ἔχουσι βάρος μεῖζον τῶν ἑκατὸν λιτρῶν. Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1881 καὶ τὸ ἔαρ τοῦ 1882 ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ Σχλείμαν ὁ ἐν Ὀρχομενῷ θησαυρὸς καὶ ἐπλουτίσθη ἔτι ἡ ἐπιστήμη διὰ τῆς ἀνακαλύψεως μιᾶς τεχνικώτατα ἐγλυμμένης ὀροφῆς δωματίου προϊστορικῆς ἐποχῆς. Κατὰ τὰ ἔτη 1884 καὶ 1885 ἀνεσκάψεν ὁ Σχλείμαν τὴν Τίρυνθα, ἐνθα κατάρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ εἰς φῶς τὸ εὐρύχωρον προϊστορικὸν παλάτιον τῶν βασιλέων τῆς Τίρυνθος. Ἐν ἔτει 1869 ὁ Σχλείμαν ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς πόλεως Rostock διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, τῷ 1883 ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης διδάκτωρ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τῷ δὲ 1881 ὑπὸ τῆς πόλεως τοῦ Βερολίνου ἐπίτιμος πολίτης. Ἀπὸ τοῦ 1871 διατρίβει ὁ Σχλείμαν ἐν Ἀθήναις.

Σημ. Τὰς περιηγήσεις καὶ τὰς ἀνασκαφὰς αὐτοῦ περιέγραψεν ὁ Σχλείμαν ἐν τοῖς ἐξῆς ἔργοις του: «La Chine et le Japon» (Paris 1866), «Ithaka, der Peloponnes und Troja» (Leipzig 1869, γαλλιστὶ Paris 1869), «Mykenä» (μετὰ προλόγου ὑπὸ W. E. Gladstone, ἐν Λειψία 1878, ἀγγλ. ἐν Λονδίνῳ καὶ Νέα Ὑόρκη 1887, γαλλ. Παρις 1889), «Orchomenos» (Λειψία 1881), «Ilios» (μετὰ προλόγου ὑπὸ R. Wirthow, Λειψία 1881, ἀγγλιστὶ ἐν Λονδίνῳ καὶ Νέα Ὑόρκη 1881, γαλλ. Παρις 1885), «Reise in der Troas» (Λειψία 1881), «Troja» (μετὰ προλόγου ὑπὸ A. H. Sayce, Λειψ. 1883, ἀγγλ. Λονδίνῳ καὶ Ν. Ὑόρκη 1883), «Tiryns» (Λειψ. 1886) κτλ.

(Ἐκ τοῦ Ἑγκυκλ. Λεξ. Brockhaus.)

Η ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

ΑΚΡΙΒΩΣ οἱ ἡμῶν, οἱ ἐστερημένοι ἐμβριθοῦς φιλοσοφικῆς μορφώσεως ποιοῦνται συχνωτάτην χρῆσιν φιλοσοφικῶν ὄρων, οἷον Idealismus, Realismus ἢ καὶ Idealrealismus, Spiritualismus, Naturalismus, Pessimismus καὶ ἄλλων πολλῶν -ismus, νομίζουσιν ὅτι ἐπιδεικνύουσιν εὐφυῖαν ὀμιλοῦντες περὶ τῶν «ἐξ ἀντικειμένου» καὶ «ἐξ ὑποκειμένου» περὶ τοῦ «κατ' εἶδος» καὶ «καθ' ὕλην», καὶ οὕτω μένουσιν εὐχαριστημένοι μετὰ τὴν σοφίαν τῶν. Ἀλλὰ περὶ οὐδενὸς ἄλλου -ismus γίνεται ἤδη τοσοῦτος λόγος, ὅσος περὶ τοῦ Pessimismus ἦτοι τῆς ἀπαισιοδοξίας. Ὅτε ἐν ἔτει 1870 αἱ πολιτικαὶ ἐλπίδες τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ ἐξεπληρώθησαν κατ' εὐχὴν καὶ ἡδυνάτο τις νὰ προσδοκᾷ τὴν γέννησιν φιλολογίας τοσοῦτον ὑπερηφάνου, τοσοῦτον φαιδρᾶς, τοσοῦτον θριαμβευτικῆς, οἷα ἐξέλαμψεν ἐν Ἑλλάδι μετὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους, τότε τὸ ἐξοχώτερον φιλολογικὸν προϊόν, τὸ μάλιστα περιζήτητον καὶ περισπούδαστον ἔργον ἐν Γερμανίᾳ ἦτο: τοῦ Hartmann ἡ φιλοσοφία τοῦ ἀσυνειδήτου (Philosophie des Unbewussten), ἡ φιλοσοφία τοῦ ἀπελπισμοῦ, ἡ παροτρύνουσα εἰς τὴν αὐτοκτονίαν. Ὁ πλήρης τόλμης, χαρᾶς καὶ ἐλπίδων ὄργασμος πρὸς τὸ δρᾶν εὐρίσκετο μόνον ἐπὶ τινι χρόνῳ ἐν τῷ γερμανικῷ κοινοβουλίῳ, ἐν δὲ τῷ βασιλείῳ τῶν ἰδεῶν, ἐν τῇ φιλολογικῇ παραγωγῇ καὶ

ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ περιεπορεύετο τὸ μαῦρον φᾶσμα τῆς ἀπαισιοδοξίας, καὶ πάντα τὰ ἐξοχώτερα φιλολογικὰ προϊόντα ἐπληρώθησαν ἢ τοῦλάχιστον διεπνεύσθησαν ὑπὸ τοῦ ζοφεροῦ τούτου πνεύματος. Ἄλλως τε, ἂν πρότερον ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς «μορφώσεως» καὶ τῆς «ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος» ἐνοεῖτο ποσὸν τι γνώσεων ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ ποιήσει, σήμερον ὅμως ἡ ἀληθὴς μόρφωσις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος ἀπαιτεῖ πρὸς τούτοις καὶ ποσὸν τι γνώσεων ἐκ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Διὰ τῶν γιγαντιαίων προόδων, ἃς συνετέλεσαν, αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι προσελκύουσιν ἤδη πρὸ πάντων τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον. Σήμερον δυνάταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι: ἀνευ ἱκανῶν γνώσεων ἐκ τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν οὐδεμία πραγματικὴ καὶ ἀληθὴς μόρφωσις εἶνε δυνατὴ, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις τῆς Γερμανίας ηὐξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ὥρων διὰ τὴν φυσικὴν καὶ τὰ μαθηματικὰ καὶ ἡλαττώθη ὁ τῶν μαθημάτων τῆς λατινικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Λοιπὸν — καὶ τοῦτο ἐπαναφέρει ἡμᾶς εἰς τὸ προκείμενον — ἡδυνάτο τις νὰ προσδοκᾷ καὶ νὰ ἐλπίζῃ, ὅτι ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη καὶ αἱ δι' αὐτῆς γενόμεναι ἀλλεπάλληλοι ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις, αἱ οὐσιωδῶς τροποποιήσασαι καὶ ἀναδιοργανώσασαι τὸν κοινωνικὸν ἥμῶν